A BIZOTTSÁG (EU) 2024/599 AJÁNLÁSA

(2023. december 18.)

Olaszország 2021–2030-as időszakra szóló aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervének tervezetéről, valamint Olaszország intézkedéseinek az Unió klímasemlegességi célkitűzésével és az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangjáról

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

tekintettel az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK, a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 14. cikke (6) bekezdésére és 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2021. június 30-i (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelete ([2]) és különösen annak 7. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

Ajánlás Olaszország 2021–2030-as időszakra szóló aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervének (a továbbiakban: NEKT) tervezetéről

(1) Olaszország 2023. július 19-én nyújtotta be aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervének tervezetét.

(2) Az (EU) 2018/1999 rendelet (az energiaunió irányításáról szóló rendelet) 3. cikke és I. melléklete meghatározza azokat az elemeket, amelyeket bele kell foglalni az aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervekbe. A Bizottság 2022 decemberében fogadta el az „Iránymutatás a tagállamok számára a 2021–2030-as időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervek aktualizálásához” című közleményt ([3]). Az iránymutatás azonosította a bevált gyakorlatokat, valamint felvázolta az energia- és éghajlatpolitika közelmúltbeli szakpolitikai, jogi és geopolitikai fejleményeit.

(3) Annak érdekében, hogy a zöld és méltányos átállás felgyorsítása révén stabilizálja az energiabiztonságot és a megfizethetőséget, a Bizottság a REPowerEU tervhez ([4]) kapcsolódóan, és az európai szemeszter 2022. és 2023. évi ciklusának részeként kiemelt hangsúlyt helyezett a tagállamok energia- és éghajlat-politikai reformjára és beruházási szükségleteire. Ez tükröződik az Olaszországra vonatkozó 2022. és 2023. évi országjelentésekben ([5]), valamint az Olaszországnak szóló tanácsi ajánlásokban ([6]). A tagállamoknak végleges aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervükben figyelembe kell venniük a legutóbbi országspecifikus ajánlásokat.

([1]) HL L 328., 2018.12.21., 1. o.
([2]) HL L 243., 2021.7.9., 1. o.
([3]) A Bizottság közleménye – Iránymutatás a tagállamok számára a 2021–2030-as időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervek aktualizálásához(HL C 495, 29.12.2022, 24 o.).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD (2022) 616 final, SWD (2023) 612 final.
([6]) COM(2022) 616 final, Ajánlás – A Tanács ajánlása; COM(2023) 612 final, Ajánlás – A Tanács ajánlása.

(4) A Bizottság a közös kötelezettségvállalási rendelet ([7]) szerinti nemzeti célértékek teljesítésére vonatkozó ajánlásait arra alapozza, hogy a tagállamok – figyelembe véve a közös kötelezettségvállalási rendelet szerinti rugalmassági mechanizmusok alkalmazására vonatkozó szabályokat – valószínűsíthetően teljesítik-e a 2030-ra kitűzött célokat.

(5) A szén-dioxid-leválasztásra, -hasznosításra és -tárolásra vonatkozó bizottsági ajánlások célja, hogy áttekintést lehessen kapni e technológiák tervezett nemzeti szintű bevezetéséről, és ezen belül a következőkkel kapcsolatos információkról: a 2030-ig leválasztani tervezett szén-dioxid éves mennyiségei, a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([8]) hatálya alá tartozó létesítményekből vagy más forrásokból, például biogén forrásokból vagy a levegőből történő közvetlen leválasztásból származó szén-dioxid-leválasztási forrás szerinti bontásban; a tervezett szén-dioxid-szállítási infrastruktúra; valamint a 2030-ra a tervek szerint rendelkezésre álló potenciális belföldi szén-dioxid-tárolási kapacitás és -befecskendezési térfogat.

(6) A földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről szóló, (EU) 2018/841 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó rendelet, a továbbiakban: LULUCF-rendelet) ([9]) szerinti teljesítményre vonatkozó bizottsági ajánlások a 2021–2025-ös időszak (1. időszak) tekintetében a negatív egyenleg tilalmának a tagállam általi teljesítésével, a 2026–2030-as időszak (2. időszak) tekintetében pedig a tagállam nemzeti célértékével foglalkoznak, figyelembe véve a rugalmassági mechanizmusok alkalmazására vonatkozóan az említett rendeletben meghatározott szabályokat. A Bizottság ajánlásai azt is figyelembe veszik, hogy az 1. időszakban a LULUCF-rendelet hatálya alá tartozó bármely kibocsátástöbblet automatikusan átkerül a közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá.

(7) Ahhoz, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás megfelelően támogassa az energiával és az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos célkitűzések elérését, alapvető fontosságú az éghajlatváltozás azon potenciális veszélyeinek azonosítása, valamint az éghajlattal kapcsolatos azon sebezhetőségek és kockázatok elemzése, amelyek hatással lehetnek az érintett területekre, lakosságra és ágazatokra. A Bizottság éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó ajánlásai figyelembe veszik, hogy Olaszország milyen mértékben épített be az aktualizált nemzeti energia- és klímatervébe olyan alkalmazkodási célokat, amelyek figyelembe veszik azokat az éghajlati kockázatokat, amelyek esetlegesen megakadályozhatják, hogy Olaszország elérje az energiaunió célkitűzéseit és célértékeit. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó tervezett és végrehajtott konkrét szakpolitikák és intézkedések hiányában veszélyben van az energiaunió különféle dimenzióival kapcsolatos célkitűzések elérése. A villamosenergia-ellátási zavarok kockázata miatt a változó éghajlati viszonyok között folytatott vízgazdálkodás különös figyelmet igényel, mivel az árvizek, a hőség és az aszály hatással vannak az energiatermelésre.

(8) A megújuló energiával kapcsolatos célok szintjére vonatkozó bizottsági ajánlások egyrészt az (EU) 2018/1999 rendelet II. mellékletében meghatározott, objektív kritériumokon alapuló képletre támaszkodnak; másrészt pedig az Olaszország aktualizált nemzeti energia- és klímatervének tervezetéből hiányzó, azon főbb szakpolitikákra és intézkedésekre, amelyek lehetővé teszik, hogy Olaszország kellő időben és költséghatékonyan teljesítse a megújuló energiára vonatkozó kötelező, 2030-ig elérendő legalább 42,5 %-os uniós célértékhez való nemzeti hozzájárulását, szem előtt tartva, hogy e célérték a közös törekvések jegyében az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([10]) értelmében a megújuló energiaforrásokból előállított energia előmozdítása tekintetében 45 %-ra

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) (HL L 156., 2018.6.19., 26. o.), az (EU) 2023/857 rendelettel (2023. április 19.) (HL L 111., 2023.4.26., 1. o.) bevezetett módosításoknak megfelelően.

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 1. o.), az (EU) 2018/841 rendeletnek a hatály, a jelentéstételi és a megfelelési szabályok egyszerűsítése, és a 2030-ra vonatkozó tagállami célértékek meghatározása, valamint az (EU) 2018/1999 rendeletnek a nyomon követés, a jelentéstétel, az előrehaladásra vonatkozó nyomon követés és a felülvizsgálat javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2023. április 19-i (EU) 2023/839 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 107., 2023.4.21., 1. o.) bevezetett módosításoknak megfelelően.

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.), az (EU) 2018/2001 irányelvnek, az (EU) 2018/1999 rendeletnek és a 98/70/EK irányelvnek a megújuló energiaforrásokból előállított energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2023. október 18-i (EU) 2023/2413 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L, 2023/2413., 2023.10.31., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj) bevezetett módosításoknak megfelelően.

növekedjen. A Bizottság ajánlásai továbbá Olaszországnak az említett irányelv 15a., 22a., 23., 24. és 25. cikkében meghatározott konkrét célértékekhez való hozzájárulásán, valamint az irányelv gyors átültetését és végrehajtását célzó kapcsolódó szakpolitikákon és intézkedéseken alapulnak. Az ajánlások az európai szélenergia-csomaggal összhangban tükrözik a megújuló energia és különösen a szélenergia alkalmazására vonatkozóan az átfogó, hosszú távú tervezés kidolgozásának jelentőségét, így növelve az európai feldolgozóipar és a hálózatüzemeltetők láthatóságát ([11]).

(9) Az energiahatékonysághoz való nemzeti hozzájárulásra vonatkozó bizottsági ajánlások egyrészt az energiahatékonyságról szóló (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([12]) 4. cikkén és az említett irányelv I. mellékletében szereplő képleten, másrészt pedig az annak végrehajtásához kapcsolódó szakpolitikákon és intézkedéseken alapulnak.

(10) A Bizottság ajánlásai – az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség mielőbbi felszámolása érdekében – különös figyelmet fordítanak a REPowerEU terv végrehajtásához szükséges célértékekre, célkitűzésekre és hozzájárulásokra, valamint a kapcsolódó szakpolitikákra és intézkedésekre. Emellett figyelembe veszik a „Gázmegtakarítás a téli ellátásbiztonságért" csomag ([13]) végrehajtásából levont tanulságokat is. Az ajánlások tükrözik, hogy a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló (EU) 2019/941 európai parlamenti és tanácsi rendeletből ([14]) és a földgázellátás biztonságáról szóló (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendeletből ([15]) eredő kötelezettségek fényében, valamint az energiatárolásról szóló bizottsági ajánlással ([16]) összhangban alapvető fontosságú, hogy az energiarendszer reziliensebb legyen.

(11) A Bizottság ajánlásai figyelembe veszik, hogy a rugalmasság szerepének megerősítése, valamint a fogyasztók szerepvállalásának növelése és védelme érdekében fel kell gyorsítani a belső energiapiac integrációját. A Bizottság ajánlásai azt is szem előtt tartják, hogy az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikkében és az (EU) 2023/2407 bizottsági ajánlásban ([17]) foglalt követelményekkel összhangban lényeges az energiaszegény háztartások számának felmérése is.

(12) A Bizottság ajánlásai annak fontosságát is tükrözik, hogy fejlesztési és gyártási kapacitásuk növelése érdekében kellő mértékben kell a tiszta energiával kapcsolatos kutatásba és innovációba történő beruházásokat biztosítani, ezen belül az energiaigényes iparágakra és más vállalkozásokra vonatkozó megfelelő szakpolitikákat és intézkedéseket kell megvalósítani; továbbá a „nettó zéró" ipar igényeinek kielégítése, valamint az erős, versenyképes és tiszta gazdaság Unión belüli megszilárdítása érdekében szükség van a munkaerő továbbképzésére is.

(13) A Bizottság ajánlásai a Párizsi Megállapodás keretében tett, a fosszilis tüzelőanyagok használatának fokozatos csökkentésére irányuló kötelezettségvállalásokra, valamint a fosszilis tüzelőanyagokat érintően nyújtott támogatások fokozatos kivezetésének fontosságára épülnek.

(14) A Bizottság beruházási szükségletekre vonatkozó ajánlásai annak értékeléséből indulnak ki, hogy az aktualizált terv tervezete az energiaunió valamennyi dimenziója tekintetében általános áttekintést nyújt-e a célkitűzések, célértékek és hozzájárulások eléréséhez szükséges beruházási szükségletekről; feltünteti-e a finanszírozási forrásokat, megkülönböztetve a magán- és az állami forrásokat; olyan beruházásokat vázol-e fel, amelyek összhangban vannak Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési tervével, Olaszország területi igazságos átmenet terveivel és az európai szemeszter keretében kiadott 2022–2023-as országspecifikus ajánlásokkal; és tartalmazza-e a tervezett szakpolitikák és intézkedések megalapozott makrogazdasági értékelését. A NEKT-nek a beruházási biztonság támogatása érdekében biztosítania kell a nemzeti szakpolitikák és intézkedések átláthatóságát és kiszámíthatóságát.

([11]) Közlemény a szélenergiára vonatkozó európai cselekvési tervről, COM (2023) 669 final, 2023.10.24. és Közlemény az EU tengeri megújuló energiára vonatkozó törekvéseinek megvalósításáról, COM (2023) 668 final.

([12]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (átdolgozás) (HL L 231., 2023.9.20., 1. o.).

([13]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak – „Gázmegtakarítás a téli ellátásbiztonságért", COM(2022) 360 final.

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/941 rendelete (2019. június 5.) a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről és a 2005/89/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2019.6.14., 1. o.).

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1938 rendelete (2017. október 25.) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 280., 2017.10.28., 1. o.).

([16]) A Bizottság ajánlása (2023. március 14.) az energiatárolásról – a dekarbonizált és biztonságos uniós energiarendszer támogatása (HL C 103., 2023.3.20., 1. o.).

([17]) A Bizottság (EU) 2023/2407 ajánlása (2023. október 20.) az energiaszegénységről, C/2023/4080 (HL L, 2023/2407., 2023.10.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) A Bizottság ajánlásai tükrözik a széles körű regionális konzultáció alapvető fontosságát, valamint azt, hogy az Aarhusi Egyezménnyel ([18]) összhangban biztosítani kell a tervvel kapcsolatos korai és inkluzív konzultációt, és ezen belül a nyilvánosság hatékony, kellő tájékoztatás és elegendő időkeret melletti részvételét.

(16) A Bizottság igazságos átmenetre vonatkozó ajánlásai annak értékelését tükrözik, hogy Olaszország terve kellő részletességgel azonosítja-e az éghajlatvédelmi és energetikai átállás releváns társadalmi, foglalkoztatási és készségfejlesztési hatásait, és felvázol-e az igazságos átmenetet támogató, ugyanakkor az emberi jogok és a nemek közötti egyenlőség előmozdításához egyaránt hozzájáruló, megfelelő kísérő szakpolitikákat és intézkedéseket.

(17) A Bizottság Olaszországnak szóló ajánlásait az aktualizált integrált NEKT tervezetének értékelése ([19]) támasztja alá, amelyet ezzel az ajánlással együtt tesznek közzé.

(18) A 2024. június 30-ig benyújtandó végleges aktualizált integrált NEKT kidolgozása során Olaszországnak kellő mértékben figyelembe kell vennie ezeket az ajánlásokat.

Ajánlások az Unió klímasemlegességi célkitűzésével és az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangról

(19) Az (EU) 2021/1119 rendelet (az európai klímarendelet) értelmében a Bizottságnak értékelnie kell a nemzeti intézkedéseknek a klímasemlegességi célkitűzéssel és az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangját. A Bizottság értékelte Olaszország intézkedéseinek e célkitűzésekkel való összhangját ([20]). Az alábbi ajánlások az értékelés eredményein alapulnak. Olaszországnak kellően figyelembe kell vennie, és az európai klímarendelettel összhangban nyomon kell követnie ezeket az ajánlásokat.

(20) Míg az Unió nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátása (beleértve a földhasználatból, a földhasználat-változtatásból és az erdészetből (LULUCF) származó kibocsátást, és kivéve a nemzetközi közlekedésből származó kibocsátást) összességében folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, és nagyjából a 2030-ra vonatkozó, 55 %-os uniós kibocsátáscsökkentési célérték, valamint a 2050-re kitűzött klímasemlegességi célkitűzés eléréséhez szükséges lineáris pályáján van, a kibocsátáscsökkentés ütemét fel kell gyorsítani, ehhez pedig elengedhetetlen a tagállamok fellépése. A tagállamokban elért előrehaladással egyidejűleg jelentkezett számos ágazati kihívás és gyengeség, amelyeket további késedelem nélkül orvosolni kell. A rendelkezésre álló információkon alapuló értékelés azt mutatja, hogy Olaszország esetében az uniós klímasemlegességi célkitűzés felé tett előrelépés nem tűnik elegendőnek. A megbízható, hosszú távú stratégiák a sarokkövei annak a gazdasági átalakulásnak, amely az uniós klímasemlegességi célkitűzés felé való elmozduláshoz szükséges.

(21) Határozott alkalmazkodási stratégiákra és tervekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a társadalmi, politikai és gazdasági felkészültség folyamatosan javuljon (az európai klímarendelettel összhangban), és elébe menjen az éghajlatváltozással kapcsolatos hatásoknak. A Bizottság 2023 júliusában iránymutatásokat fogadott el, hogy segítse a tagállamokat az átfogó nemzeti alkalmazkodási stratégiák, tervek és szakpolitikák aktualizálásában és végrehajtásában ([21]). Az alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikák azokra a területekre vagy ágazatokra összpontosítanak, amelyek különösen érzékenyek az éghajlatváltozásra, vagy amelyek tevékenysége kulcsfontosságú más ágazatok rezilienciája szempontjából, illetve amelyek számottevő jelentőséggel bírnak a nemzetgazdaság vagy a közegészségügy szempontjából. Kiemelt választ kell adni azon hatások és kockázatok esetében, amelyek napjainkban jelentkeznek, vagy várhatóan fokozódni fognak az éghajlatváltozás, a társadalmi-gazdasági fejlődés vagy más nem éghajlati jellegű tényezők miatt, és amelyek várhatóan hosszú élettartamú kritikus infrastruktúrát vagy rendszereket érintenek, vagy várhatóan visszafordíthatatlan hatással vannak a rendszerekre. Az alkalmazkodást célzó intézkedéseket úgy kell végrehajtani, hogy azok javítsák a felkészültséget és a rezilienciát, és kidolgozásuk történhet olyan alkalmazkodási pályákon keresztül, amelyek intézkedések sorozatát határozzák meg egy elérendő alkalmazkodási cél érdekében. Az elszámoltathatóság fenntartásához és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó szakpolitika fejlesztéséhez szükség van az alkalmazkodási erőfeszítések nyomon követésére és értékelésére.

([18]) A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-i egyezmény (Aarhusi Egyezmény)

([19]) SWD(2023) 917.

([20]) Az uniós éghajlat-politikai fellépésről szóló 2023. évi eredményjelentés, COM(2023) 653 final, valamint bizottsági szolgálati munkadokumentum: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén az egyes tagállamokban az európai klímarendeletnek megfelelően elért eredmények értékelése, SWD(2023) 932.

([21]) A Bizottság közleménye – Iránymutatások a tagállamok alkalmazkodási stratégiáihoz és terveihez C/2023/4802 (HL C 264., 2023.7.27., 1. o.).

(22) Az éghajlatváltozáshoz való rendszerszintű alkalmazkodóképesség kulcsfontosságú a potenciális károk megelőzése vagy enyhítése, illetve a lehetőségek kihasználása és a következmények kezelése szempontjából. Az éghajlatváltozás fizikai hatásai a vártnál gyorsabb ütemben alakulnak. Az alkalmazkodóképesség terén előrelépésre van szükség a kormányzat minden szintjén, csakúgy, mint a köz- és a magánszektorban, és ehhez fokozni kell a sebezhetőségekkel és a kockázatokkal kapcsolatos tudatosságot. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló számos beavatkozás helyi és regionális szintről indul el. A helyi önkormányzatok kulcsszerepet játszanak a nyilvánosság szerepvállalásának és a helyi fellépésnek az előmozdításában. Értelmes eszmecserére és összehangolt fellépésre van szükség a kormányzás minden szintjén. A magán érdekelt felek a változás előmozdítói azáltal, hogy információkat, erőforrásokat, kapacitásokat és finanszírozást biztosítanak.

(23) A természetalapú megoldások hatékony és költséghatékony alkalmazkodási és mérséklési lehetőségeket kínálnak, ha bevezetésüket stratégiai keretek, szakpolitikák és finanszírozás révén ösztönzik. E megoldások akár önállóan is végrehajthatók, de technológiaibb jellegű vagy infrastruktúra-alapú megoldásokkal kombinálva más alkalmazkodási és mérséklési intézkedésekbe is integrálhatók. A végrehajtás során figyelembe kell venni az ökoszisztémák összetettségét, az éghajlatváltozás várható hatásait, a helyi körülményeket, a kapcsolódó érdekeket és értékeket, valamint a társadalmi-gazdasági feltételeket,

AJÁNLJA, HOGY OLASZORSZÁG HOZZA MEG AZ ALÁBBI INTÉZKEDÉSEKET:

AZ (EU) 2018/1999 RENDELET SZERINTI AKTUALIZÁLT NEMZETI ENERGIA- ÉS KLÍMATERV TERVEZETE TEKINTETÉBEN:

1. Határozzon meg költséghatékony további szakpolitikákat és intézkedéseket, többek között a közlekedési és mezőgazdasági ágazat és az épületek tekintetében, valamint a szén-dioxidtól eltérő kibocsátások esetében, többek között az ipari folyamatokból, termékhasználatból, mezőgazdaságból és a hulladékgazdálkodásból származó metán, dinitrogén-oxid és F-gázok vonatkozásában, annak érdekében, hogy megszüntesse azt – az előrejelzések szerint – 6,7 és 8,7 százalékpont közötti hiányt, amely a közös kötelezettségvállalási rendelet alapján 2030-ra kitűzött, a 2005-ös szinthez képest – 43,7%-os nemzeti üvegházhatásúgáz-csökkentési cél eléréséhez még szükséges. Nyújtson be aktualizált előrejelzéseket annak bemutatására, hogy a meglévő és tervezett szakpolitikák hogyan fogják elérni a célt, és szükség esetén határozza meg, hogy a közös kötelezettségvállalási rendelet keretében rendelkezésre álló rugalmasságokat miként használják fel a megfelelőség biztosítására. Egészítse ki az irányelvekre és intézkedésekre vonatkozó információkat, egyértelműen meghatározva azok hatályát, ütemezését és lehetőség szerint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére gyakorolt várható hatását, beleértve az uniós finanszírozási programok, például a közös agrárpolitika keretében megvalósuló intézkedéseket.

2. Azonosítsa a 2030-ig évente leválasztható szén-dioxid-kibocsátás mennyiségét, beleértve a forrást is. Részletezze a leválasztott szén-dioxid szállításának módját. Azonosítsa a 2030-ra rendelkezésre álló teljes szén-dioxid-befecskendezési térfogatot.

3. Határozza meg az (EU) 2018/841 rendeletben rögzítettek szerinti nemzeti LULUCF-célérték eléréséhez vezető konkrét pályamodellt. Hozzon további intézkedéseket a LULUCF-ágazatot illetően, részletezze azok ütemezését és hatályát, valamint számszerűsítse azok várható hatásait annak biztosítása érdekében, hogy az üvegházhatásúgáz-elnyelés hatékonyan igazodjon a 2030-ra kitűzött, –310 Mt szén-dioxid-egyenérték uniós nettó elnyelési célértékhez és az (EU) 2018/841 rendeletben meghatározott – 3 158 kt szén-dioxid-egyenérték országspecifikus elnyelési célértékhez. Nyújtson egyértelmű tájékoztatást arról, hogy a közfinanszírozást (mind az uniós alapokat, többek között a közös agrárpolitikát, mind az állami támogatást) és a karbongazdálkodási rendszereken keresztül megvalósuló magánfinanszírozást hogyan használják fel következetesen és hatékonyan a nettó elnyelés nemzeti célértékének teljesítéséhez. Nyújtson tájékoztatást az (EU) 2018/1999 rendelet V. mellékletének 3. részével összhangban a nyomon követést, a jelentéstételt és az ellenőrzést szolgáló magasabb szintű/pontos földrajzi adatkészletek javítása terén elért eredményekről és az azok terén megvalósítandó előrehaladásról.

4. Bocsásson rendelkezésre további elemzést az éghajlattal kapcsolatos releváns sebezhetőségekről és kockázatokról a nemzeti célkitűzések, célértékek és hozzájárulások, és/vagy az energiaunió különböző dimenzióihoz tartozó szakpolitikák és intézkedések tekintetében. Amennyiben lehetséges, körvonalazza alaposabban és számszerűsítse az energiaunió azon konkrét célkitűzéseihez és szakpolitikáihoz való kapcsolódást, amelyeket az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó szakpolitikáknak és intézkedéseknek támogatniuk kell. Határozzon meg megfelelő részletességgel az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó olyan további szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyek támogatják Olaszország energiaunió keretében kitűzött nemzeti célkitűzéseinek, célértékeinek és hozzájárulásainak teljesítését, ideértve a villamosenergia-termelési kapacitás védelmét és a lakossági energiamegtakarítást szolgáló intézkedéseket. A villamosenergia-ellátási zavarok kockázata miatt fordítson különös figyelmet a változó éghajlati viszonyok között folytatott vízgazdálkodásra, mivel az árvizek, a hőség és az aszály hatással vannak az energiatermelésre.

5. Bocsássa rendelkezésre a megújulóenergia-technológiák bevezetésének becsült ütemterveit és hosszú távú tervét a következő 10 évre vetítve, kitekintéssel 2040-ig. A módosított (EU) 2018/2001 irányelvvel összhangban a tervbe foglaljon bele az innovatív megújulóenergia-technológiákra vonatkozó, 2030-ig teljesítendő indikatív célértéket. Erősítse meg, hogy a tervben szereplő előrejelzések és mutatók konkrét célokat jelentenek a következőkhöz való hozzájárulás érdekében: az épületek és az ipar terén a 2030-ra vonatkozó indikatív részcélok; a fűtés és hűtés terén a 2021–2025-ös és a 2026–2030-as időszakra vonatkozó kötelező célérték, valamint a távfűtés és -hűtés területén a 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó indikatív célérték. A tervbe foglalja bele az (EU) 2018/2001 irányelv IA. mellékletében foglalt kiegészítések elérése érdekében a fűtési és hűtési ágazat esetében alkalmazott indikatív célértéket.

6. A tervbe foglaljon bele részletes és számszerűsített szakpolitikákat és intézkedéseket oly módon, hogy kellő időben és költséghatékonyan teljesíthesse a megújuló energiára vonatkozó kötelező, 2030-ig elérendő legalább 42,5 %-os uniós célértékhez való nemzeti hozzájárulását, törekedve arra, hogy e célértéket a közös törekvések jegyében 45 %-ra növeljék. Ismertesse különösen azt, hogy miként tervezi még inkább megkönnyíteni az engedélyezést gyorsabb és egyszerűbb eljárásokkal. Ismertesse, hogyan fogják tárgyalni a közlekedési ágazatban az üzemanyag-szállítókra vonatkozó kötelezettség kialakítását és a tervbe foglaljon bele hasonló intézkedéseket a hidrogén iparban való előmozdítása és az Uniónak a megújuló hidrogén kereskedelmére való felkészítése érdekében.

7. A tervbe foglaljon bele a bioenergia iránti keresletre és kínálatra vonatkozó, ágazatokra bontott előrejelzéseket, valamint bocsássa rendelkezésre az energiatermelésre használt erdei biomassza importjával és forrásával kapcsolatos adatokat. A tervbe foglalja bele az erdei biomassza 2021–2030-as időszakot érintő energetikai célú belföldi kínálatának a módosított (EU) 2018/2001 irányelv 29. cikkében foglalt, megerősített fenntarthatósági kritériumokkal összhangban álló értékelését, valamint annak értékelését, hogy az erdei biomassza energiatermelési célú tervezett felhasználása összeegyeztethető-e Olaszországnak a felülvizsgált LULUCF-rendelet szerinti kötelezettségeivel, különösen a 2026–2030-as időszakra vonatkozóan, és jelölje meg az összeegyeztethetőséget biztosító nemzeti intézkedéseket és szakpolitikákat is. A tervbe foglalja bele a biometán fenntartható előállításának előmozdítását célzó további intézkedéseket, figyelembe véve Olaszország fenntartható biogáz-/biometán-potenciálját és -termelését, a földgázfogyasztás profilját, a meglévő infrastruktúrát, a fermentációs maradék felhasználását és a biogén szén-dioxid alkalmazásait.

8. Bocsássa rendelkezésre a lehető legrészletesebben a módosított (EU) 2018/2001 irányelv rendelkezéseinek átültetését és végrehajtását célzó jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikák és intézkedések elfogadásához vezető lépések várható ütemtervét, különösen az előző pontokban említett intézkedések tekintetében.

9. Határozzon meg az energiahatékonysági nemzeti hozzájárulások elérését szolgáló teljeskörű szakpolitikákat és intézkedéseket és különösen vázolja fel, hogy miként hajtják végre az energiahatékonyság elsődlegességének elvét. Határozzon meg hathatós energiahatékonyság-finanszírozási programokat és pénzügyi támogatási rendszereket, amelyek képesek mobilizálni a magánberuházásokat és további társfinanszírozást. Az (EU) 2023/1791 irányelv 25. cikkének (1) bekezdésével összhangban határozzon meg intézkedéseket a hulladékhőből és megújuló energiaforrásokból származó, nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés vagy a hatékony távfűtés és távhűtés infrastruktúrájának fejlesztésében rejlő lehetőségek kiaknázására (az ipari szektorban is), amely intézkedéseket egy átfogó értékelés keretében azonosítanak.

10. A tervbe foglaljon bele a rendkívül energiahatékony és dekarbonizált nemzeti épületállománynak, valamint a meglévő épületek kibocsátásmentes épületekké való átalakításának 2050-ig való biztosítására vonatkozó, aktualizált törekvéseket, amelyek magukban foglalják a 2030-ra és 2040-re vonatkozó köztes mérföldköveket, valamint ezen mérföldkövek összehasonlítását a legújabb hosszú távú felújítási stratégiával. Adjon meg több információt az épületekre vonatkozó kapcsolódó intézkedésekről, többek között azok finanszírozása, költségei és az energiamegtakarításra gyakorolt várható hatása tekintetében.

11. Erősítse meg az energiarendszer rezilienciáját a korlátozott vagy megszakított energiaellátás kezelésére irányuló egyértelmű célkitűzések és intézkedések és különösen az energiatárolás kiépítésére vonatkozó célkitűzés meghatározásával, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szükségességének az energiarendszerbe való beépítését célzó szakpolitikák és intézkedések előterjesztésével. Értékelje, hogy az olaj-infrastruktúra (finomítók, olajtartalékok) megfelelő-e az olajkereslet várható csökkenése és az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátású alternatívák felé való elmozdulás fényében.

12. Állapítson meg egyértelmű célokat a villamosenergia-összekapcsolási kapacitás javítására, és határozza meg a kapcsolódó projektek végrehajtásának egyértelmű ütemezését. A rugalmassági igények értékelésének fényében állapítson meg egyértelmű célkitűzéseket és célértékeket a rendszer rugalmasságának javítása érdekében hozandó keresletoldali válaszintézkedésekre vonatkozóan, és ismertesse, hogyan lehet megkönnyíteni az energiarendszer integrációját a módosított (EU) 2018/2001 irányelv 20a. cikkével összefüggésben. Alakítson ki versenyképesebb kiskereskedelmi piacokat és a kiskereskedelmi piacon növelje a tudatos fogyasztói magatartás szintjét.

13. Fejlessze tovább az energiaszegénység kezelésére alkalmazott megközelítést azáltal, hogy a tervbe belefoglalja a jelenleg érintett háztartások helyzetének értékelését, megjelöli az (EU) 2018/1999 rendeletben a csökkentésre előírt konkrét mérhető célértéket, valamint figyelembe veszi az (EU) 2023/2407 bizottsági ajánlást. Szolgáljon további részletekkel a 2021-ben létrehozott nemzeti energiaszegénységi megfigyelőközpont szerepéről.

14. Pontosítsa a tiszta technológiák bevezetésére irányuló kutatásra, innovációra és versenyképességre vonatkozó nemzeti célkitűzéseket, és határozza meg a 2030-ig, illetve 2050-ig alkalmazandó pályamodellt az ipar dekarbonizációjának támogatására és a vállalkozások klímasemleges és körforgásos gazdaságra való átállásának előmozdítására. Alakítson ki a nettó zéró projektek, köztük az energiaigényes iparágak szempontjából releváns projektek kidolgozását előmozdító szakpolitikákat és intézkedéseket. Ismertesse az engedélyezési eljárásokra vonatkozó kiszámítható és egyszerűsített szabályozási keretet, és vázolja fel, hogy szükség esetén hogyan egyszerűsödik a nemzeti finanszírozáshoz való hozzáférés. Mutasson be részletes szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyek a tiszta energiával kapcsolatos készségek fejlesztését, valamint a kulcsfontosságú kibocsátásmentes alkotóelemek és berendezések reziliens és fenntartható ellátási láncait célzó nyitott kereskedelem elősegítését szolgálják.

15. Pontosítsa az energia- és éghajlat-politikai célértékek eléréséhez szükséges magánberuházások mozgósításához szükséges reformokat és intézkedéseket. Javítsa és terjessze ki a beruházási igények elemzését, hogy az magában foglalja a köz- és magánberuházások tekintetében jelentkező összesített és ágazatonkénti szükségletek átfogó és következetes áttekintését. Egészítse ki a gazdaság egészére kiterjedő, felülről építkező megközelítést egy alulról építkező projektspecifikus értékeléssel az energiaunió öt dimenziója mentén. A tervbe foglalja bele a teljes beruházási szükséglet bontását, és adjon meg a nemzeti, regionális és uniós finanszírozási forrásokra, valamint a mozgósítandó magán pénzügyi forrásokra vonatkozó további információkat. Adjon rövid leírást az állami költségvetésből finanszírozott, valamint a támogatásokat, kölcsönöket, technikai segítségnyújtást és állami garanciákat felhasználó vegyesfinanszírozási pénzügyi eszközök révén finanszírozott szakpolitikák és intézkedések végrehajtására kiválasztott pénzügyi támogatási rendszerek típusáról, beleértve a nemzeti fejlesztési bankok szerepét az adott rendszerekben és/vagy a magánfinanszírozás mozgósításának módját. Finanszírozási forrásként vegye fontolóra a közös kötelezettségvállalási rendelet szerinti, más tagállamok részére történő jogosultság-átruházások költséghatékony alkalmazását. Bocsássa rendelkezésre a tervezett szakpolitikák és intézkedések makrogazdasági hatásának részletes értékelését.

16. Vázolja fel, hogy az aktualizált tervben foglalt szakpolitikák és intézkedések miként állnak összhangban Olaszország nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervével és a REPowerEU-fejezettel.

17. Ismertesse, hogy Olaszország mikorra kívánja fokozatosan kivezetni a fosszilistüzelőanyag-támogatásokat. Ismertesse részletesebben, hogy Olaszország hogyan kívánja fokozatosan kivezetni az energiatermelésre használt szilárd fosszilis tüzelőanyagokat, ebben az összefüggésben nevezze meg a kapcsolódó kötelezettségvállalásokat és intézkedéseket.

18. Adjon részletesebb tájékoztatást az éghajlatvédelmi és energetikai átállás társadalmi, foglalkoztatási és készségfejlesztési következményeiről, illetve egyéb elosztási hatásairól, valamint az igazságos átmenetet támogató tervezett célkitűzésekről, szakpolitikákról és intézkedésekről. Határozza meg a támogatási formát, a kezdeményezések hatását, a célcsoportokat és az elkülönített forrásokat, figyelembe véve a klímasemlegességre való igazságos átállás biztosításáról szóló tanácsi ajánlást ([22]). Biztosítsa a területi igazságos átmenet tervekben a szén fokozatos kivezetésére felvázolt ütemterv és a végleges aktualizált NEKT összehangolását, különös figyelemmel Sulcis Iglesientére (Szardínia szigetének délnyugati régiója). A tervbe a lehetőségekhez mérten foglaljon bele több olyan elemet, amelyek alapján megfelelő elemzés végezhető a jövőbeli Szociális Klímatervnek az (EU) 2023/955 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([23]) összhangban történő elkészítéséhez, beleértve annak ismertetését, hogy miként szándékozik értékelni az épületekre, a közúti közlekedésre és további ágazatokra vonatkozó, tüzelőanyag-égetéssel kapcsolatos kibocsátáskereskedelmi rendszernek a kihívásait és a legsérülékenyebb csoportokra gyakorolt társadalmi hatásait, továbbá hogy miként szándékozik azonosítani a lehetséges kedvezményezetteket és a vonatkozó szakpolitikai keretet. Ismertesse, hogy a NEKT-ben meghatározott szakpolitikai keret hogyan járul hozzá Olaszország Szociális Klímatervének elkészítéséhez, és hogyan biztosítják a két terv közötti összhangot.

19. Nyújtson világos és részletesebb áttekintést arról, hogy a konzultációs folyamat miként tette lehetővé az összes érintett hatóság, polgár és érdekelt fél – köztük a szociális partnerek – részvételét mind a tervezet, mind a végleges aktualizált terv elkészítésében, beleértve a különböző konzultációk időzítésével és hosszával kapcsolatos információkat. Foglalja össze a különböző szereplők által kifejtett véleményeket, és azt, hogy a terv miként integrálja a konzultációk során kifejezésre juttatott álláspontokat.

([22]) A Tanács ajánlása (2022. június 16.) a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról (HL C 243., 2022.6.27., 35. o.).

([23]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/955 rendelete (2023. május 10.) a Szociális Klímaalap létrehozásáról és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról (HL L 130., 2023.5.16., 1. o.).

20. A közös kihívásokat és a közös célkitűzéseket figyelembe véve fokozza a regionális együttműködést a szomszédos tagállamokkal, valamint a közép- és délkelet-európai földgáz-összeköttetésekkel foglalkozó magas szintű munkacsoporton belül, többek között a hálózati összeköttetések, a megújuló energiaforrások, az energiahatékonyság és a belső piac területén. Ismertesse, hogy a módosított (EU) 2018/2001 irányelv 9. cikkével összhangban Olaszország miként tervezi 2025-ig létrehozni a többi tagállammal való együttműködés keretét. A gázellátás biztonsága érdekében folytassa a négy fennmaradó szomszédos országgal (Ausztria, Németország, Görögország és Horvátország) megkötendő kétoldalú szolidaritási megállapodások aláírására irányuló erőfeszítéseket.

A NEMZETI INTÉZKEDÉSEKNEK A KLÍMASEMLEGESSÉGI CÉLKITŰZÉSSEL ÉS AZ ALKALMAZKODÁS TERÉN ELÉRENDŐ ELŐREHALADÁS BIZTOSÍTÁSÁVAL VALÓ, AZ (EU) 2021/1119 RENDELET SZERINTI ÖSSZHANG TEKINTETÉBEN:

1. Fokozza az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló erőfeszítéseket azáltal, hogy kézzelfogható előrelépést tesz a meglévő és tervezett szakpolitikák terén, és mérlegeljen további, sürgős intézkedéseket az üvegházhatásúgáz-kibocsátás várható csökkentésének és az erre vonatkozó előrejelzéseknek a klímasemlegességi célkitűzéshez való hozzáigazítása érdekében. Az erőfeszítéseknek különösen az energiatermelés dekarbonizációjára kell irányulniuk.

2. Aktualizálja és javítsa a nemzeti hosszú távú stratégia ambícióját és minőségét, többek között az olasz kibocsátáscsökkentéseknek és az egyes ágazatok szén-dioxid-elnyelési célértékeinek hiteles szakpolitikákkal és intézkedésekkel történő alátámasztásával.

3. Aktualizálja a nemzeti alkalmazkodási stratégiát annak érdekében, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás szempontjait figyelembe vegye a kulcsfontosságú sérülékeny ágazatok esetében, és orvosolja az alkalmazkodás hiányosságait és az annak útjában álló akadályokat. Biztosítsa, hogy az alkalmazkodással kapcsolatos prioritások, stratégiák, szakpolitikák, tervek és erőfeszítések arányosak legyenek az előrejelzett, éghajlatváltozással szembeni jövőbeli sérülékenységekkel és a kapcsolódó kockázatokkal az elérhető legjobb tudományos ismeretek, valamint a rendelkezésre álló éghajlat-előrejelző és korai előrejelző eszközök alapján. Biztosítsa az előrehaladást az alkalmazkodást célzó intézkedések végrehajtása terén. Biztosítsa az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó szakpolitikák szisztematikus és rendszeres nyomon követését és értékelését, és az eredmények beépítését az ezek nyomán felülvizsgált szakpolitika-tervezésbe és -végrehajtásba.

4. A tervezési eszközök összehangolása és a rendszerszintű átalakulást célzó összehangolt beavatkozások elősegítése érdekében javítsa a különböző (nemzeti/regionális/helyi) kormányzati szintek közötti koordinációt. Tudatosítsa a meglévő sebezhetőségeket, kockázatokat és lehetőségeket. Szűrje le a tanulságokat a nyomon követés és értékelés eredményeiből, erősítse meg az irányítási struktúrákat, tegye lehetővé a helyi szintű cselekvést, és segítse elő a rugalmasságot a változó körülményekhez való alkalmazkodás érdekében. Vonja be a szociális partnerek és a magánszektorbeli érdekelt feleinek a szakpolitika kialakításába, végrehajtásába és a beruházásokba. Dokumentálja a vonatkozó konzultációk folyamatait és eredményeit.

5. A nemzeti stratégiákban, szakpolitikákban és tervekben részesítse előnyben a természetalapú megoldásokat és az ökoszisztéma-alapú alkalmazkodást, továbbá ezek bevezetéséhez gondoskodjon beruházásokról is.

Kelt Brüsszelben, 2023. december 18-án.

a Bizottság részéről
Kadri SIMSON
a Bizottság tagja